

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens hvidbog om lige konkurrencevilkår i forbindelse med udenlandske subsidier (KOM (2020) 253)

1. Resumé

Europa-Kommissionen (herefter Kommissionen) offentliggjorde den 17. juni 2020 hvidbogen om lige konkurrencevilkår i forbindelse med udenlandske subsidier (KOM (2020) 253). Formålet med hvidbogen er at invitere til dialog med medlemsstater og andre interessenter om, hvordan der kan skabes lige konkurrencevilkår på det indre marked mellem europæiske virksomheder på den ene side, og på den anden side virksomheder fra tredjelande, der modtager udenlandske subsidier. Disse udenlandske subsidier følger ikke samme regelsæt og mål som europæiske subsidier, og dermed kan de være med til at skævvride konkurrencen på det indre marked. Kommissionen har parallelt med hvidbogen iværksat en offentlig høring, som løber indtil den 23. september 2020.

Hvidbogen optegner rammen for mulige nye instrumenter, der skal sikre at udenlandske virksomheder, der er etableret eller aktive på det indre marked, ikke skævvrider konkurrencen ved at drage fordel af subsidier fra hjemstaten. Instrumenterne har til hensigt at lukke det aktuelle lovgivningstomrum, hvor eksisterende EU-regler ikke i tilstrækkelig grad tager højde for udenlandsk subsidierede virksomheder.

Hvidbogen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser, ligesom den ikke har administrative konsekvenser for erhvervslivet. Dog vil høringen af hvidbogen danne grundlag for ny EU-regulering på området.

Regeringen anser et effektivt indre marked som det primære redskab til at sikre danske jobs, vækst og konkurrenceevne. Men et effektivt indre marked kræver også lige og fair konkurrencevilkår både med hensyn til lønmodtagere og blandt virksomhederne på markedet. Regeringen anerkender således, at europæiske virksomheder udfordres af virksomheder, der får udenlandske subsidier på andre vilkår end de europæiske og af manglende efterlevelse af globale spilleregler. Derfor støtter regeringen, at Kommissionen iværksætter initiativer i forhold til at håndtere konkurrenceforvridning som følge af udenlandske subsidier.

2. Baggrund

Kommissionen lancerede den 17. juni 2020 en hvidbog om lige konkurrencevilkår i forbindelse med udenlandske subsidier (KOM (2020) 253). Meddelelsen blev modtaget i dansk sprogversion den 17. juni 2020.

Hvidbogen skal ses i lyset af de udfordringer, som EU står over for, særligt i forhold til at fastholde et stærkt, åbent og konkurrencedygtigt indre marked, som kan gøre det muligt for europæiske virksomheder at konkurrere globalt, ikke mindst på et tidspunkt, hvor der globalt konstateres en stigende tendens til unfair handelspraksis og til at handle i strid med internationale regler og det internationale regelbaserede samarbejde. Mere konkret skal hvidbogen ses i lyset af Kommissionens afgørelse om at forbyde en planlagt fusion mellem to europæiske togproducenter, tyske Siemens og franske Alstom, der producerer signalsystemer, der ville svække konkurrencen til skade for europæiske forbrugere. Afgørelsen afstedkom en diskussion af europæiske virksomheders muligheder for at konkurrere med større virksomheder globalt, når de er underlagt den europæiske konkurrencelovgivning. Der fulgte også en stor efterspørgsel efter instrumenter, som kan lukke det aktuelle lovgivningstomrum, hvor EU's regler for fusionskontrol, konkurrencelovgivning, statsstøtte, offentlige udbud og handelsregler ikke behørigt tager højde for udenlandsk subsidierede virksomheder. Kommissionen fremlagde i marts 2020 industristrategien ”En ny industristrategi for Europa” (KOM (2020) 102), der bl.a. indeholder initiativet om offentliggørelsen af en hvidbog, der skal adressere udfordringer med såkaldte udenlandske subsidier og konkurrenceforvridning herfra.

Derudover skal hvidbogen ses som en opfølging Kommissionens meddelelse om forbindelserne mellem EU og Kina i et strategisk perspektiv (JOIN (2019) 5 final), hvoraf det fremgik, at Kommissionen inden udgangen af 2019 ville præsentere løsninger på de eksisterende mangler i EU-lovgivningen for at imødegå de handelsforvridende virkninger af udenlandsk statsligt ejerskab og statslig finansiering på det indre marked.

3. Formål og indhold

Hvidbogen har til formål at belyse grundlaget for mulig regulering, der kan være med til at sikre lige konkurrencevilkår på det indre marked. Eksisterende EU-regulering af udenlandske subsidier tildelt virksomheder, som er aktive på det indre marked, håndterer ikke i tilstrækkelig grad problemstillingen. Kommissionen præsenterer på den baggrund problemstillinger, som konsekvens af den manglende regulering.

Kommissionen lægger i hvidbogen op til at indføre nye instrumenter bestående af tre såkaldte moduler med henblik på videre drøftelse med medlemsstaterne og andre interessenter. Nedenfor gennemgås de tre moduler, som Kommissionen har fremlagt:

Modul 1 – Generelt instrument til at adressere udenlandske subsidier

I Modul 1 foreslås det at etablere et generelt instrument, hvor Kommissionen eller medlemsstaterne kan gribe ind over for virksomheder, der er etableret eller aktive i EU, og som modtager udenlandske subsidier, der skaber en konkurrencemæssig forvriddning i det indre marked.

Kommissionen lægger op til, at proceduren under Modul 1 tilrettelægges som en to-trins test, hvor den relevante tilsynsmyndighed (Kommissionen eller nationale myndigheder), på baggrund af egen information eller information indhentet fra markedsaktørerne, i første omgang foretager en indledende undersøgelse. Dette med henblik på at afdække, om der foreligger udenlandske subsidier, som potentielt har skabt en skævvridning i det indre marked.

Kommissionen lægger op til, at der fastsættes en tærskelværdi for, hvornår andelen af modtagne udenlandske subsidier kan anses som uproblematisk. Der lægges op til at tærskelværdien kan ligge på 200.000 EUR (ca. 1,5 mio. kr.) tildelt over en periode på tre år. Dermed vil den være i overensstemmelse med de minimis-forordningen i EU's statsstøtteregele, der fastlægger, hvornår medlemsstaterne kan give statsstøtte uden at skulle notificere Kommissionen, fordi støtte under denne tærskel ikke antages at påvirke konkurrencen og samhandlen på det indre marked.

Hvis den indledende undersøgelse har givet tilstrækkelig formodning for, at der er tale om udenlandske subsidier, som kan skævvride det indre marked, vil myndigheden kunne foretage en dybdegående undersøgelse, som skal bekræfte om, der reelt er tale om udenlandske subsidier, som skævvrider konkurrencen i strid med EU's interesser.

Kommissionen anerkender, at den generelle mangel på transparens omkring udenlandske subsidier og kompleksiteten af den kommercielle virkelighed gør det vanskeligt entydigt at identificere eller endda at kvantificere effekten af konkrete udenlandske subsidier på det indre marked. Det er derfor nødvendigt at anvende flere indikatorer, som både relaterer sig til subsidierne og den relevante markedssituation.

Kommissionen åbner også op for, at det vil kunne inddrages som et parameter i vurderingen, hvis en virksomhed har en stærk position på hjemmemarkedet, som ikke følger af naturlig konkurrence, og som virksomheden udnytter på det indre marked.

Som led heri skal der foretages en vurdering af, hvorvidt de udenlandske subsidier tjener et EU-formål, som opvejer de konkurrenceforvridende virkninger på det indre marked. Sådanne formål kan fx være jobskabelse, opnåelse af klimaneutralitet, beskyttelse af miljøet, digitalisering, offentlig orden og sikkerhed og modstandsdygtighed. Hvis det kan konkluderes, at

de negative konkurrenceforvridende virkninger på det indre marked opvejes af positive EU-formål, er der ikke behov for at foretage yderligere undersøgelser.

Hvis den dybdegående undersøgelse derimod viser, at de udenlandske subsidier kan have konkurrenceforvridende virkninger på det indre marked, uden at det opvejes af positive virkninger, vil myndigheden have mulighed for at pålægge virksomheden foranstaltninger med henblik på at afhjælpe disse konkurrenceforvridende virkninger. Dette kan være i form af tilbagebetaling af subsidier til hjemstaten eller strukturelle eller adfærdsmæssige tiltag, fx frasalg af aktiver. På linje med Kommissionens forældelsesregler i EU's statsstøtteregler, lægges der op til at sådanne krav forældes efter 10 år fra det tidspunkt, hvor subsidiet blev ydet. Enhver handling, der træffes af den kompetente tilsynsmyndighed med hensyn til det udenlandske subsidie, vil afbryde forældelsesperioden.

Modul 2 – Udenlandske subsidier som faciliterer overtagelse af virksomheder i EU

I Modul 2 foreslås det at etablere et instrument med det formål at sikre, at udenlandske subsidier ikke giver en unfair fordel til de udenlandsk subsidierede virksomheder ved opkøb af en europæisk virksomhed. Modul 2 har således et mere snævert sigte end Modul 1.

Udenlandske subsidier ifm. opkøb kan bl.a. give anledning til konkurrenceforvridning på det indre marked ved enten (i) direkte at tildele subsidier med direkte forbindelse til et givent virksomhedsopkøb, eller (ii) indirekte ved de facto at øge køberens finansielle styrke, som så kan facilitere opkøbet.

Under Modul 2 får Kommissionen eksklusivt kompetence til at undersøge og gribe ind over for konkurrenceforvridning på det indre marked forårsaget af udenlandske subsidier, som faciliterer et virksomhedsopkøb i EU. Den opkøbende, subsidierede virksomhed skal enten selv give Kommissionen forudgående besked (såkaldte ex-ante notifikation) om, hvorvidt der modtages subsidier inden opkøbet finder sted. Kommissionen kan også ex officio, dvs. efter opkøbet har fundet sted, indlede en sag, hvor en subsidiert virksomhed ikke selv har anmeldt opkøbet. På anmeldelsestidspunktet indledes en såkaldt stand-still periode, hvorunder opkøbet ikke kan gennemføres, før yderligere undersøgelser er foretaget.

Kommissionen foreslår, at der fastsættes en tærskel for, hvornår anmeldelse skal ske til Kommissionen. Tærsklen kan ifølge Kommissionen enten fastsættes ved en grænse baseret på transaktionsværdi, som fanger virksomheder med forventet høj fremtidig omsætning i EU (såkaldt kvalitative tærskel) eller en tærskelværdi baseret på omsætning (også kaldet kvantitativ tærskel). Den kvalitative tærskel vil fx kunne fange virksomheder, der

aktuelt har en lav omsætning, men som er i kraftig vækst eller teknologi-virksomheder, der er af særlig økonomisk eller strategisk interesse for køber.

Under Modul 2 lægges der op til at give Kommissionen eksklusiv kompetence til at undersøge de pågældende sager. Ifølge Kommissionen vil et håndhævelsessystem for virksomhedsopkøb, der baserer sig på ex ante-anmeldelser, være vanskeligt at håndtere imellem flere myndigheder. Det vil bl.a. kræve, at der oprettes flere forskellige administrative mekanismer til håndtering af anmeldelser inden for korte frister, hvilket vil vanskeliggøre en ensartet praksis mellem de forskellige håndhævende myndigheder.

Hvis Modul 2 kombineres med Modul 1, vil medlemsstaterne under alle omstændigheder have mulighed for at undersøge et muligt subsidieret opkøb ex officio, dvs. efter opkøbet har fundet sted, herunder også hvis det falder under tærskelværdierne i Modul 2. Det vil ifølge Kommissionen sikre en effektiv kontrol med udenlandske subsidier, hvor de offentlige udgifter forbundet hermed vil være begrænsende.

Ligesom for Modul 1 foreslår Kommissionen, at proceduren under Modul 2 tilrettelægges som en to-trins test med en indledende undersøgelse og, hvis der er tilstrækkeligt bevis for udenlandske subsidier, en efterfølgende dybdegående undersøgelse. Den dybdegående undersøgelse består af en konkret vurdering af støtten, herunder den relative størrelse, virksomhedens aktivitet i det indre marked og selve markedssituationen samt en 'EU-formåls test' (tilsvarende Modul 1).

Hvis det på basis af den uddybende undersøgelse konkluderes, at den opkøbende virksomhed har draget fordel af udenlandske subsidier, kan Kommissionen træffe afgørelse om at acceptere tilsagn fx frasalg af aktiver eller nedlukning af produktioner fra den subsidierede virksomhed eller egenhændigt pålægge foranstaltninger. Sidstnævnte kan omfatte de strukturelle tiltag, der er nævnt under Modul 1. Derudover vil Kommissionen i sidste ende kunne træffe en beslutning om at forbyde opkøbet eller at påbyde virksomhedsopkøbet opløst, hvis det allerede er gennemført.

Modul 3 – Udenlandske subsidier i forbindelse med offentlige udbud

Modul 3 sikrer, at udenlandske subsidier kan adresseres i offentlige udbudsprocedurer. Offentlige ordregivere vil blive forpligtede til at ekskludere virksomheder, der modtager eller har modtaget forvridende udenlandske subsidier, og hvor disse subsidier har givet virksomheden en fordel i konkurrencen med andre aktører om den offentlige opgave. Eksklusionen vil gælde for det specifikke udbud, men kan også lede til eksklusion fra kommende udbud.

Hvis udenlandske subsidier muliggør, at virksomheden kan afgive et tilbud, der uden eksistensen af subsidier ville være økonomisk mindre fordelagtigt for ordregiveren, formodes det, at der sker en forvriddning af markedet. Denne forvriddning kan enten være direkte ved, at der er en forbindelse mellem subsidierne og et specifikt tilbud, eller indirekte, ved at subsidierne styrker den modtagende virksomheds finansielle stabilitet.

Ligesom modul 2 bygger modul 3 på en forudgående indberetningsforpligtelse (ex-ante anmeldelse), hvor en tilbudsgivende virksomhed skal indberette til ordregiveren, såfremt virksomheden selv, deltagende virksomheder i dets konsortium eller underleverandører har modtaget udenlandske subsidier inden for de sidste tre år eller forventer at gøre det i løbet af kontraktperioden.

For at målrette instrumentet til de mest relevante udbud og for at minimere de administrative byrder, kan der anvendes tærskler for udbuddets størrelse samt for de udenlandske subsidier, og den relevante periode for modtagelse af subsidier kan begrænses. Såfremt en tilbudsgiver ikke notificerer eller giver fejlagtig information til en ordregiver om udenlandske subsidier, skal ordregiveren sanktionere virksomheden med betydelige bøder og i ekstreme tilfælde skride til eksklusion eller ophør af kontrakt. Da der er tale om selv-erklæringer fra tilbudsgiverens side, vil det være muligt for tredje part eller konkurrenter at meddele en ordregiver om, at de skulle have været notificeret om udenlandske subsidier i det specifikke udbud. En sådan meddelelse skal være underbygget af beviser.

Ordregiver videregiver notifikationen til den nationale tilsynsmyndighed. I tilfælde af tilstrækkelige indikationer på, at ordregiver burde have været notificeret, kan ordregiver ligeledes meddele dette til den nationale tilsynsmyndighed.

Som i modul 1 og 2 vil undersøgelsen ske i to trin med en indledende undersøgelse og en dybdegående undersøgelse. For at sikre at undersøgelsen forsinker udbudsproceduren så lidt som muligt, vil der være stramme tidsfrister. I undersøgelsesperioden kan ordregiveren fortsætte udbudsproceduren, men i tilfælde af at kontrakten ønskes tildelt den tilbudsgivende virksomhed, der er under undersøgelse for modtagelse af udenlandske subsidier, vil det være nødvendigt at afbryde udbudsprocessen midlertidigt, indtil tilsynsmyndigheden har færdiggjort undersøgelsen.

Såfremt tilsynsmyndigheden bekræfter, at virksomheden har modtaget udenlandske subsidier, beslutter ordregiveren, hvorvidt subsidierne har forvredet konkurrencen om den offentlige opgave. I fald dette er tilfældet, ekskluderes virksomheden fra den pågående udbudsproces. Potentielt kan virksomheden endvidere ekskluderes fra kommende udbud i op til tentativt tre år.

Håndtering af udenlandske subsidier i forbindelse med EU-midler

Kommissionen lægger i hvidbogen op til, at de foreslåede nye initiativer også skal gælde for adgangen til offentlige EU-udbud samt tilskudsordninger, hvor disse administreres direkte af EU eller deles med medlemsstaterne (som fx landbrugsstøtten og strukturfonde).

Begge processer vil baseres på tilpasninger til de foreslåede instrumenter, herunder navnlig tilpasninger til Modul 3 om offentlige udbud. Derudover vil Kommissionen i forbindelse med høringsprocessen af hvidbogen indgå i dialog med internationale finansielle aktører, herunder den Europæiske Investeringsbank (EIB) og den Europæiske bank for genopretning og udvikling (EBRD), der forvalter EU-midler om, hvordan disse kan styrke fokus på udenlandske subsidier i deres udbudsprocesser. Dette kan dog kræve særlige ordninger grundet aktørernes uafhængighed og deraf EU's styringsbegrænsninger.

Modulernes sammenhæng med andre EU og internationale instrumenter

De foreslåede instrumenter har som nævnt indledningsvist til hensigt at udfylde et juridisk tomrum og komplementere bl.a. EU's konkurrence-, EU's handelspolitiske instrumenter, og EU's statsstøtte- og udbudsregler. Visse instrumenter forventes dog også at kunne overlape med eksisterende instrumenter. Bl.a. vil fusioner risikere både at skulle notificeres og vurderes på basis af EU's eller nationale regler om fusionskontrol og Modul 2 om opkøb.

Derudover vil opkøb, der berører den offentlige orden og sikkerhed både skulle vurderes iht. screeningsmekanismer for direkte udenlandske investeringer og Modul 2 om opkøb (muligvis Modul 1, hvis under tærskelværdien for Modul 2) samt muligvis EU's fusionskontrol.

Endvidere kan Modul 3 om udbud have overlap til regler om statsstøtte samt konsultation og tvistbilæggelse i EU's bilaterale handelsaftaler. I det tilfælde foreslås eventuelle tvister løst i det nedsatte tvistbilæggelsessystem. Endelig skal det sikres, at Modul 3 om udbud er i overensstemmelse med EU's forpligtelser i GPA-aftalen¹ og lignende bestemmelser i bilaterale aftaler.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om hvidbogen.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

¹ WTOs Government Procurement Agreement

6. Gældende dansk ret

Konkurrenceregler

EU's fusions- og konkurrenceregler tager ikke i tilstrækkelig grad højde for, hvorvidt virksomheder måtte have modtaget udenlandske subsidier, og reglerne giver ikke Kommissionen (eller de enkelte medlemsstater) adgang til at gribe ind og træffe afgørelse helt eller delvist på dette grundlag. Det samme gælder de danske fusions- og konkurrenceregler.

EU's statsstøttere regler finder anvendelse, hvor finansiel støtte tildelt af en medlemsstat til virksomheder forvrider eller truer med at forvride konkurrencen på det indre marked. EU's statsstøttere regler finder imidlertid ikke anvendelse på finansiel støtte tildelt af myndigheder uden for EU til virksomheder i EU. Det samme gælder de danske regler om konkurrenceforvridende, offentlig støtte.

Offentlige udbud

De lovgivningsmæssige rammer for offentlige indkøb i EU, udbudsdirektivet, har til formål at sikre, at EU-traktatens bestemmelser om et velfungerende indre marked også gælder for offentlige indkøb. Det betyder bl.a., at der skal være en gennemsigtig udbudsproces samt, at der ikke må ske favorisering af bestemte tilbudsgivere. Udbudsdirektiverne adresserer ikke spørgsmålet om subsidier direkte, men kun indirekte gennem bestemmelser om unormalt lave tilbud. De offentlige ordregivere er dog ikke forpligtede til at tage imod tilbud fra økonomiske aktører fra tredjelande, som EU ikke har internationale handelsforpligtelser overfor. Udbudsdirektivet er implementeret i dansk ret ved udbudsloven.

Handelspolitik

På det handelspolitiske område har EU muligheder for at sikre lige konkurrencevilkår, via WTO (SCM-aftalen²), i kraft af EU's bilaterale handelsaftaler, og gennem EU's defensive handelsinstrumenter. EU's defensive handelsinstrumenter finder anvendelse ved import fra tredjelande, som er subsidieret med statsstøtte fra hjemlandet. Hvis Kommissionen kan fastslå, at der er tale om subsidieret import, at der er sket skade på den europæiske industri, som følge af denne import, og at indførelse af en udligningstold ikke vil være i modstrid med EU's interesser, kan Kommissionen indføre en udligningstold på den pågældende subsidierede vare ved import ind i EU. Da EU har enekompetence på området for den fælles handelspolitik vil eventuelle handelspolitiske tiltag ikke berøre gældende dansk ret.

I 2019 blev der vedtaget en EU-forordning om en fælles ramme for national screening af udenlandske direkte investeringer på baggrund af national sikkerhed og offentlig orden. FDI-forordningen har således ikke til formål

² WTOs Agreement on Subsidies and Countervailing Measures.

at håndtere markedsforvrængninger på det indre marked forårsaget af udenlandske subsidier.

7. **Konsekvenser**

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Hvidbogen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Hvidbogen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser.

Såfremt et eller flere instrumenter i hvidbogen omsættes til konkrete lovgivningsmæssige initiativer kan det potentielt føre til samfundsøkonomiske og statsfinansielle konsekvenser som fx højere priser for forbrugerne, negative konsekvenser for europæiske virksomheders mulighed som kunder til udenlandske virksomheder samt øget udgifter til offentlige indkøb.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Hvidbogen har ikke i sig selv konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. **Høring**

Hvidbogen har været sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist for bemærkninger den 26. juni 2020. Der er indkommet høringssvar fra Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Landbrug & Fødevarer, Dansk Erhverv, DI, Dansk Byggeri og Danske Maritime.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører havde ikke bemærkninger til hvidbogen.

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) anbefaler, at den danske regering er en konstruktiv medspiller i forhold til at få adresseret udfordringerne med tredjelandes unfair konkurrence med europæiske og danske virksomheder af hensyn til de 850.000 eksportrelaterede danske jobs. FH finder, at hvidbogen indeholder gode forslag til at adressere udfordringen. Endvidere finder FH, at statsstøtte ikke reguleres mere restriktivt end blandt EU's samhandelspartnere, eksempelvis USA. Derfor anbefaler FH også, at der foretages et såkaldt nabo-tjek med tredjelande for at sikre, at EU's statsstøtteregler ikke er mere restriktive end EU's samhandelspartnere. Derudover ser FH gerne, at regeringen arbejder for en europæisk klimatold på udenlandske varer, der ikke i tilstrækkeligt omfang betaler for den forurening, produktionen har medført, og dermed bør betragtes som ulovlig statsstøtte.

Landbrug & Fødevarer deler Kommissionens analyse af problemet i forhold unfair konkurrence på udenlandske subsidier, og støtter derfor støtter planer om passende lovgivning på området. Landbrug & Fødevarer fremhæver, at man i fødevarerklyngen er bekendt med ét tilfælde på, at en virksomhed i et tredjeland har opnået lån fra EBRD til finansiering af køb af en virksomhed i EU, samtidig med at den pågældende udenlandske virksomhed har ageret problematisk ift. bl.a. rammerne for en handelsaftale med EU. Den slags bidrag til finansiering af udenlandske opkøb i EU bør strammes op, herunder at man sikrer sig et bedre grundlag for at vurdere den relevante udenlandske virksomhed, inden der evt. ydes støtte. Landbrug og Fødevarer henviser til, at opgaven med at håndhæve udenlandske subsidier bør forankres ét sted i EU-systemet, og fremhæver i den forbindelse EU-Kommissionens kommende Chief Trade Enforcement Officer, der samtidig skal sikre implementering og overholdelse af EU's eksisterende handelsaftaler med tredjelande samt relevant anvendelse af EU's handelsinstrumenter.

Dansk Erhverv støtter Kommissionens fokus på at adressere unfair konkurrence fra tredjelande via de subsidier som de deler ud. Dansk Erhverv vurderer, at de foreslåede værktøjer sammen med de handelsdefensive instrumenter og FDI-screening kan udgøre et alternativ til de politiske ønsker om at vælge vindere i erhvervslivet via statsstøtte og ønsket om at udhule fusionsreglerne, så man kan tillade meget større fusioner. Dansk Erhverv deler Kommissionens vurdering af, at de eksisterende værktøjer kan ikke, som de ser ud nu, fuldt ud adressere problemstillingen. Dansk Erhverv støtter, at Kommissionen arbejder videre med de tre moduler, men at der forskellige nuancer, der skal tages højde for i det videre arbejde. Bl.a. er det centralt, at det nye instrument klart og præcist definerer hvad konkurrenceforvridende statsstøtte er og hvad der definerer EU-interesser ift. testen om EU's interesser. Dertil er det vigtigt, at instrumentet ikke risikerer at forværre i forvejen handelspolitiske relationer til Kina, USA, Indien, Sydkorea. Dertil er det vigtigt, at instrumenterne ikke kan anvendes til at blokere stort set alle opkøb i EU, men alene benyttes hvor der beviseligt (eller med høj sandsynlighed) er fare for forvridning af konkurrencen. Specifikt for modul 3 vedr. offentlige udbud er Dansk Erhverv optaget af at sikre, at de nye tiltag ikke pålægger ordregiver unødvendige byrder samt, at tiltagene ikke (i unødigt omfang) hæmmer SMV'ers deltagelse i offentlige udbud f.eks. ved at deltage so underleverandører til større virksomheder.

DI og Dansk Byggeri hilser EU-Kommissionens hvidbog om udenlandsk statsstøtte velkommen. DI og Dansk Byggeri fremhæver, at nye instrumenter ikke må få konsekvenser for udenlandske investeringer i EU, som er en central kilde til jobskabelse, know-how og velstand i EU. Organisationerne opfordrer derfor Kommissionen til overveje, hvordan der kan skabes ensartethed i reglerne for statsstøtte, så udenlandske virksomheder under det nye instrument behandles på samme vis som aktuelt gør sig gældende for

europæiske virksomheder under de europæiske regler. Derudover opfordrer DI og Dansk Byggeri Kommissionen til at overveje, at lande som allerede har forpligtet sig til at overholde regler om statsstøtte i en bilateral handelsaftale med EU, som udgangspunkt ikke omfattes af de nye regler. Specifikt for modul 3 vedr. offentlige udbud anbefaler begge organisationer, at undersøgelsesprocesserne afvikles inden for den alene vedståelsesfrist for skabe mindst mulige komplikationer for både den offentlige udbyder og tilbudsgiveren. Derudover er det vigtigt, at Kommissionen stiller information til rådighed om, hvilke virksomheder der er blevet forment adgang til at deltage i offentlige udbudsprocesser. På den måde kan man sikre, at en virksomhed, som er blevet afvist i én medlemsstat, ikke vinder et udbud i et andet EU-land. Endelig fremhæver DI og Dansk Byggeri, at det er vigtigt, at der i regi af det trilaterale samarbejde mellem EU, USA og Japan stadig presses på for fælles globale regler for ulovlig statsstøtte.

Danske Maritime hilser hvidbog om udenlandske subsidier velkommen og fremhæver, at den europæiske maritime industri i adskillige år har udtrykt stærk bekymring over udenlandske subsidier, som tildeles værfter og maritime udstyrsproducenter især i Asien. Flere af de store asiatiske skibsbygningsnationers politikværktøjskasse omfatter typisk massiv statsstøtte og andre markante tiltag (som f.eks. statsdirigerede værftssammenlægninger), der ikke vil kunne godkendes efter EU's konkurrence- og statsstøtteregler, og der bygges ofte skibe og produceres maritimt udstyr til priser under produktionsomkostningerne. De unfair konkurrenceforhold har betydet, at bygning af store fragtskibe (dvs. bygning af tankskibe, tørlast og containerskibe) og delvist også offshore-skibe i dag er forsvundet i Europa med tab af vækst og arbejdspladser til følge. Danske Maritime finder hvidbogens tre modeller interessante, men finder særligt model nr. 1 relevant. Danske Maritime bemærker, at i lyset af, at det i dag forekommer usandsynligt, at der nogensinde indgås en international skibsbygningsaftale, bør det overvejes at lade forordningen om skadelig prisfastsættelse af skibe – med visse justeringer og opdateringer – træde i kraft uafhængig af en international aftale. Derudover bør det i Kommissionens videre arbejde undersøges, om de mere horisontale EU-foranstaltninger, der tænkes indført, i tilstrækkelig grad tager højde for handlen med skibe og maritimt udstyr, herunder f.eks. at skibe typisk ikke importeres med henblik på kommercielt salg for øje, og de er typisk heller ikke genstand for told.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke konkrete oplysninger om andre landes holdninger til hvidbogen. Dog må det forventes, at hvidbogen vil blive positivt modtaget særligt af et antal større lande, da der har været stor efterspørgsel efter nye instrumenter, der kan håndtere udfordringerne med

udenlandske subsidier. Imidlertid forventes det, at en række lande vil opfordre til, at nye regler på området ikke må få konsekvenser for udenlandske investeringer i EU.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

EU står overfor strategiske udfordringer i den globale konkurrence. Europæiske virksomheder konkurrerer med store, ofte statsstyrede virksomheder fra tredjelande, som på nogle områder har udviklet en dominerende position. I flere tilfælde er der tale om unfair konkurrence pga. bagvedliggende statslig involvering.

Regeringen anser et effektivt indre marked som det primære redskab til at sikre danske jobs, vækst og konkurrenceevne. Men et effektivt indre marked kræver også et fair indre marked ift. lønmodtagere og hvor der er lige konkurrencevilkår blandt spillerne på markedet. Regeringen anerkender, at europæiske virksomheder udfordres af unfair konkurrence fra udenlandsk subsidierede konkurrenter og af manglende respekt for de globale spille-regler.

Derfor støtter regeringen, at Kommissionen iværksætter initiativer i forhold til at håndtere konkurrenceforvridning som følge af udenlandske subsidier. Forslagene i Kommissionens hvidbog er således relevante til brug for videre drøftelser om, hvordan denne bekymring kan håndteres bedst muligt. Dog er det vigtigt, at eventuelle nye instrumenterne ikke kan anvendes til at blokere alle opkøb i EU, men alene benyttes i konkrete og beviselige tilfælde for forvridning af konkurrencen.

Det er dog vigtigt, at eventuel ny lovgivning går hånd i hånd med principperne om fri konkurrence, og at eventuel ny regulering ikke indebærer, at det indre marked bliver skærmet helt eller delvist fra konkurrence fra fx virksomheder fra tredjelande, der ellers ville agere på det indre marked på lige vilkår med europæiske virksomheder.

Et eventuelt system bør desuden indrettes på en måde, så det ikke medfører unødige administrative og økonomiske byrder for virksomhederne, hvilket blandt andet kan have betydning for lysten til at indtræde på og investere i aktiviteter på det indre marked. Samtidig er det vigtigt, at de foreslåede instrumenter også bliver proportionale ift. byrder for offentlige myndigheder, herunder offentlige ordregivere, så de offentlige udbud ikke fordyres.

Dertil finder regeringen det vigtigt, at eventuelle regler skal være tilstrækkeligt klare, så de ikke indebærer usikkerhed for virksomhederne, fx med hensyn til om et virksomhedsopkøb skal anmeldes til Kommissionen eller ej.

Endelig finder regeringen det vigtigt, at nye regler indrettes således, at det sikres, at de samme subsidier ikke reguleres af flere forskellige regelsæt. Det er eksempelvis centralt, at det samme subsidie ikke udlignes både ved en udligningsforanstaltning i regi af det nye konkurrenceinstrument og ved en udligningstold i forbindelse med brug af EU's defensive handelsinstrumenter, idet der i så fald vil være tale om en dobbelt udligning, der ikke er proportionel med skaden. Der bør således etableres et tæt samarbejde mellem de myndigheder, som skal administrere de nye instrumenter, og alle relevante dele af Kommissionen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Hvidbogen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.